

QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 538/2013

Il-Pulizija

vs.

Jeffrey Cassar

Illum 25 ta' Lulju 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellant **Jeffrey Cassar**, detentur tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 258584(M), akkużat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) talli fis-sena 2005 u fis-snin ta' wara f'dawn il-Gżejjer, b'diversi atti magħmulin fi żminijiet differenti, iżda li jiksru l-istess diżpożizzjoni tal-liġi u li ġew magħmula b'rizoluzzjoni waħda:

1. apporprja ruħu, billi dawwar bi profit għalih jew għal haddiehor, minn hwejjeġ u flus ta' Marcel Cassar u cioè is-somma ta' aktar minn elfejn, tliet mija u disgħa u għoxrin

Euro u sebgha u tletin ċenteżmu (€2329.37) li kienet fdata jew ikkunsinnata lilu taht titolu li jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-ħaġa jew li jsir użu minnha speċifikat, liema somma flus kienet fdata jew ikkunsinnata lilu minħabba l-professjoni, amministrazzjoni, kariga jew servizz tiegħu;

2. fl-istess data, lokalitajiet u ċirkostanzi, b'mezzi kontra l-liġi, jew billi għamel użu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi wera haġa b'oħra sabiex iġieghel titwemmen l-eżistenza ta' intrapriżi foloz, jew ta' ħila, setgħa fuq haddieħor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biża' dwar xi grajja kimerika għamel qligħ ta' aktar minn elfejn, tliet mija u disgħa u għoxrin Euro u sebgha u tletin ċenteżmu (€2,329.37) għad-dannu ta' Marcel Cassar.

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex, f'każ ta' ħtija, tikkundanna lill-imputat iħallas l-spejjeż li jkollhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proċeduri hekk kif ikkontemplat f'Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tal-21 ta' Novembru 2013, fejn il-Qorti, wara li rat Artikoli 17, 18, 23, 23A, 31, 293, 294, 308, 309, 310(1)(a) u 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat ħati tal-imputazzjonijiet dedotti kontra tiegħu u għaldaqstant ikkundannatu piena ta' sentejn prigunerija.

Rat ir-Rikors tal-appellant ippreżentat fit-2 ta' Diċembru 2013 fejn talab lil din il-Qorti sabiex: *"timmodifika s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali nhar il-21 ta' Novembru 2013 billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn sabitu ħati tal-ewwel u t-tieni imputazzjonijiet u tvarjaha f'dik il-parti fejn ikkundannat lill-imputat għal sentejn prigunerija effettivi u tipprovdì għal piena aktar mita u idoneju fiċ-ċirkostanzi."*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat illi dan l-appell gie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b' "Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri" mogħti mis-S.T.O. Prim'Imhallel Mark Chetcuti.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat it-traskrizzjoni tas-sottomissjonijiet bil-fomm li kienu saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Semgħet, fis-seduta tat-13 ta' Lulju 2023, dak li kellhom xi jgħidu l-konsulenti legali b'żieda mas-sottomissjonijiet li kienu diġa' saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Ikkunsidrat

Illi din hija sentenza dwar appell minn sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti fil-21 ta' Novembru 2013.

Illi r-Rikors tal-appell tal-appellant huwa limitat fuq il-piena erogata mill-Ewwel Qorti. Għandu jingħad li fis-seduta tat-13 ta' Lulju 2023 din il-Qorti kif preseduta semgħet lil Marcel Cassar jixhed fejn qal li kien irċieva l-aħħar pagament mill-appellant u fejn qal ukoll li l-appellant ma kellu jagħtih xejn aktar. L-istess Marcel Cassar qal li ma kellux aktar interess f'dawn il-proċeduri.

Illi, fl-istess seduta tat-13 ta' Lulju 2023, l-avukat mill-Uffiċju tal-Avukat Ġenerali għamlet riferenza għar-Risposta (*a fol. 194 et seq.*) li kienet giet ippreżentata bi twegiba għar-Rikors tal-appell tal-appellant u ddikjarat li kienet qed tirtira dak kontenut fl-ewwel paragrafu tal-istess Risposta fejn gie eċċepiet in-nullita' tar-Rikors tal-Appell, liema eċċezzjoni giet irtirata minhabba li saru emendi fil-liġi.

Ikkunsidrat

Illi qabel tipproċedi ulterjorment ikun opportun li din il-Qorti tagħmel riferenza għal Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħid hekk:

“Il-qorti, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tgħid il-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub hati, tagħti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat.”

Illi din il-Qorti tinnota li fis-sentenza appellata hemm miktub hekk (*a fol. 183*):

“Il-provi li ġew prodotti mill-Prosekuzzjoni ma ġewx kontradetti mid-difiza, li l-anqas ressqet provi in difesa. Għalhekk, il-Qorti m'għandha ebda triq oħra hlief li ssib lill-imputat hati u tgħaddi biex tikkunsidra l-piena f'dan il-każ. L-imputat tressaq fuq żewġ imputazzjonijiet, waħda fuq approprjazzjoni indebita u oħra fuq frodi, liema imputazzjonijiet huma alternattivi għal xulxin. Għalhekk, mill-fatti tal-każ, huwa evidenti li r-reat ta' frodi huwa għal kollox karenti, u l-Qorti għaldaqstant ser tastjeni milli tiegħu konjizzjoni ulterjuri ta' din l-imputazzjoni. Kwantu għar-reat l-iehor, dan jirriżulta ampjament ippruvat u kważi ammess mill-istess imputat, u in vista li f'dan iż-żmien kollu ma rriżultax li sar pagament fuq l-ammont dovut lil Marcel Cassar, u in vista li l-ammont huwa wiehed konsiderevoli u jeċċedi l-għaxart elef Ewro, il-Qorti hi tal-fehma li l-piena idoneja għal dan il-każ hija dik ta' prigunerija effettiva.”

Illi minkejja dak hawn fuq citat fejn l-Ewwel Qorti qalet li kienet ser tastjeni milli tiegħu konjizzjoni ulterjuri tal-imputazzjoni dwar il-frodi, pero' fl-istess waqt jirriżulta li l-Ewwel Qorti sabet htija tal-istess imputazzjoni u dan appartat li sabet htija wkoll fl-imputazzjoni l-oħra. Dan jirriżulta mid-*decide* tas-sentenza appellata fejn saret riferenza wkoll għall-Artikoli tal-liġi li minnhom jemerġu l-imputazzjonijiet in kwistjoni. In fatti, fid-*decide* imsemmija jingħad hekk (*a fol. 184*):

“Għal dawn il-motivi l-Qorti;

Wara li rat l-Artikoli 18, 293, 294, 308, 309, 310(1)(a), 17, 23, 23A, 31 u 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

Il-Qorti issib lill-istess imputat Jeffrey Cassar ħati skont l-akkużi dedotti kontra tiegħu u għaldaqstant qegħda tikkundannah għal piena ta' sentejn prigunerija.

Il-Qorti spjegat il-portata ta' din is-sentenza lill-imputat.”

Illi filwaqt li d-*decide* tas-sentenza appellata hija waħda ċara u huwa ċar ukoll il-paragrafu l-iehor li gie citat aktar 'il fuq, dejjem jekk dawn jinqraw separatament, pero' fl-istess waqt meta dawn jinqraw flimkien m'huwiex ċar għal din il-Qorti ta' xiex eżatt instabet htija mill-Ewwel Qorti fl-appellant allura imputat. F'każ li l-Ewwel Qorti kienet ser tastjeni milli tiehu konjizzjoni tar-reat ta' frodi, messha qalet hekk fid-*decide* tas-sentenza appellata u mhux tgħid li kienet qed issib lill-appellant ħati tal-imputazzjonijiet kif dedotti.

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija fil-31 ta' Mejju 2012 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Brown** (Numru 307/2010) fejn din il-Qorti diversament preseduta qalet hekk:

“Quddiem l-Ewwel Qorti l-appellat gie mixli fi tlett akkużi. Gie liberat mill-ewwel akkuża, instab ħati tat-tieni akkuża, wehel mitt Ewro ammenda iżda għar-rigward tat-tielet akkuża l-Qorti tal-Maġistrati ma ppronunċjatx ruħha għad li kkwotat l-Artikolu 4 tal-Avviż Legali 344/2005 fuq imsemmi.

L-Avukat Ġenerali appella peress illi deherlu fost affarijiet oħra illi l-Ewwel Qorti naqset li tottempra ruħha mad-dettami tal-Artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali li jobbliga lill-Qorti li tgħid il-voti tas-sentenza, tgħid il-fatti li dan tagħhom ikun gie misjub ħati, tagħti l-piena u

ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew kull liġi oħra li jkun ikkontempla dan ir-reat.

F'dan il-każ mhuwiex ċar għal x'hix l-ammenda ta' mitt lira qegħda tiġi addebitata, jekk huwiex għat-tieni akkuża li tallef il-ġieħ ta' Davinia Galea u wegġagħha bi kliem b'ġesti jew b'xi mod ieħor jew inkella għat-tielet akkuża li remgħa ż-żibel f'post pubbliku.

L-Ewwel Qorti ma ppronunċjatx ruħha dwar din it-tielet akkuża, għad li rreferiet għall-Artikolu 4 tal-Avviż Legali 344/2005 meta ġiet biex erogati il-piena.

Ma hemmx dubju illi dan l-iżball jwassal għan-nullita' tas-sentenza.

Kif qalet il-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Mario Agius** deċiża fit-3 ta' Frar 1995: *"in-nuqqas ta' osservanza ta' dak li hemm providut fl-Artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali jammonta għan-nuqqas ta' formalita' sostanzjali"*.

Dan iwassal għan-nullita' tas-sentenza u kwindi għandha terġa' tinstema mill-ġdid.

Għalhekk din il-Qorti mhijiex sejra tittratta t-tieni aggravju tal-Avukat Ġenerali u cioè illi l-Ewwel Qorti erogati piena illi hija ferm anqas minn dik li stabbilit il-Liġi, sabiex dana jiġi kkunsidrat mill-Ewwel Qorti meta tkun qegħda tittratta l-kawża mill-ġdid.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi illi tilqa' l-appell tal-Avukat Ġenerali, tħassar u tirrevoka s-sentenza tal-Ewwel Qorti tal-15 ta' Ġunju, 2010 u tordna li l-atti jiġu rimessi lill-Ewwel Qorti sabiex il-kawża terġa' tinstema, trattata u deċiża mill-ġdid."

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza wkoll għas-sentenza mogħtija fil-25 ta' Ġunju 2020 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. George Gatt** (Numru 260/2017) fejn din il-Qorti diversament preseduta qalet hekk:

“4. [...] Dan iżda ma huwiex possibbli għaliex l-istess sentenza hija kolpita minn nuqqas iehor li jikkonsisti fin-nuqqas tal-ewwel Qorti li effettivament tiddeċiedi fuq waħda mill-imputazzjonijiet b'mod, allura, illi li kieku kellha tiddeċiedi dwarha din il-Qorti tkun qed tippriva lill-parti mid-dritt tad-*doppio esame*. Dan jorbot mat-tieni parti tat-tieni aggravju tal-Avukat Ġenerali meta jillanja li s-sentenza mhix waħda *safe and satisfactory* fejn si tratta tat-tieni imputazzjoni. Għal dan il-għan qed tkun riprodotta il-parti konklussiva tas-sentenza appellata:

“Illi għal dawn il-motivi u wara li rat l-Artikoli indikati; u cioè l-Artikolu 128(b) tal-Kapitolu 10 tal-Liġijiet ta' Malta u Parti II Reg. 12 tal-Kapitolu 465 tal-Liġijiet ta' Malta, u stante li l-ewwel (1) akkuża hija assorbibbli fit-tieni (2) akkuża ma ssibx lill-imputat George Gatt ħati tal-akkużi kif dedotti kontrih.”

5. Din il-konklużjoni tipotizza diversi possibilitajiet ta' interpretazzjoni, haġa li qatt ma għandu jkun meta si tratta ta' sentenza tal-Qorti. L-ewwel ipoteżi hi dik l-aktar ovvja, iġifieri li għaliex l-ewwel imputazzjoni hi assorbibbli fit-tieni waħda allura mhix qed tinsab htija fiż-żewġ imputazzjonijiet. Fl-ewwel lok, l-hekk imsejjaħ assorbiment kif ravvizat fl-Artikolu 17 tal-Kodiċi Kriminali japplika biss meta tinstab htija f'wieħed mir-reati meta t-tieni wieħed jitqies bħala mezz għall-fini u mhux meta jkun hemm liberatorja f'wieħed mir-reati. Apparti dan, il-kwistjoni hawn skrutinata tassumi importanza aktar gravi meta t-tieni ipoteżi tirraviza nuqqas ta' deċizjoni fuq waħda mill-imputazzjonijiet.

6. Il-Qorti tosserva illi l-ewwel Qorti ma ghamlet ebda konsiderazzjoni dwar l-ewwel imputazzjoni u eżaminat biss it-tieni waħda. Dan hu rifless ukoll fil-parti dispożittiva appena riprodotta. Din is-sentenza mhix konformi ma' dak li jitolbu l-Artikoli 377 u 382 tal-Kodiċi Kriminali, iġifieri li l-Qorti għandha tagħti sentenza fuq kull imputazzjoni miġjuba quddiemha. Qed issir riferenza għas-segwenti ġurisprudenza għall-aħjar intendiment: **Il-Pulizija vs. Carmel Mifsud** App. Krim. tas-6.7.2007, **Il-Pulizija vs. Joseph Brown** App. Krim. 31.5.12, **Il-Pulizija vs. Robert Farrugia** App. Krim. 19.11.2015 u **Il-Pulizija vs. Philip Zahra** 348/15 tat-28 ta' Settembru, 2017.

7. L-ewwel Qorti għalhekk naqset milli tosserva formalita' sostanzjali f'żewġ istanzi billi indikat data hażina fis-sentenza tagħha kif ukoll ma kkonsidratx waħda mill-imputazzjoniet dedotti kontra l-appellat, konsegwenza ta' liema din il-Qorti qed tiddikjara s-sentenza nulla. Sabiex ma tipprivax lill-parti mid-dritt ta' *doppio esame*, qed tordna li l-atti jintbagħtu lura lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex terġa' tiddeċiedi l-każ skont il-liġi u stante li issa dan il-każ twal ferm oltre żmien raġjonevoli tissolleċita eżitu aktar spedjenti."

Illi din il-Qorti tabbraċċja l-insenjament tas-sentenzi hawn fuq ikkwotati. Meħud in konsiderazzjoni dak li nġhad aktar 'il fuq fir-rigward tad-*decide* tas-sentenza appellata u dak li nġhad mill-Ewwel Qorti fil-paragrafu ta' qabel u meħud in konsiderazzjoni wkoll dak li jirrikjedi Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u kif ukoll dak li nġhad fis-sentenzi hawn fuq ċċitati, din il-Qorti ser tirrevoka s-sentenza appellata u tiddikjaraha nulla.

Illi, b'żieda ma' dak li nġhad hawn fuq, din il-Qorti tinnota wkoll li meta l-Avukat Ġenerali baġhat in-Nota ta' Rinviju għall-Ġudizzju (*a fol.* 107) fejn hu ndika l-Artikoli tal-liġi li skont hu setgħet tinstab htija fl-appellant allura imputat, imkien mill-

verbali sussegwenti miżmuma quddiem l-Ewwel Qorti ma jirriżulta illi nqraw l-Artikoli mibghuta mill-Avukat Ġenerali u li l-imputat ta l-kunsens tiegħu sabiex il-proċeduri jibqgħu fil-Qorti tal-Maġistrati u jsegwu l-proċedura sommarja. Anke dan huwa żball radikali fil-proċedura u jgħib in-nullita' tas-sentenza mogħtija Ewwel Qorti fil-21 ta' Novembru 2013.

Illi minhabba r-raġunijiet msemija hawn fuq din il-Qorti ser tibgħat l-atti proċesswali lill-Ewwel Qorti sabiex terġa' tingħata sentenza mill-ġdid skont il-liġi u minhabba dak imsemmi fil-paragrafu preċedenti għandha tiġi segwita l-proċedura rikjesta mil-liġi u jiġi speċifikat li l-appellant għandu jerġa' jitpogġa fil-pożizzjoni li kien immedjatament fih qabel ma l-Avukat Ġenerali baġhat in-Nota ta' Rinviju għall-Ġudizzju (*a fol. 107*) li fiha huwa ndika l-Artikoli tal-liġi li skont hu l-appellant seta' jinstab hati tagħhom.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti qegħda *ex officio* tirrevoka s-sentenza appellata u, biex ma tipprivax lill-partijiet mill-benefiċċju tad-*doppio esame*, qed turrinvija l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex l-appellant jerġa' jitpogġa fil-pożizzjoni li kien immedjatament fih qabel mal-Avukat Ġenerali baġhat in-Nota ta' Rinviju għall-Ġudizzju (*a fol. 107*) li fiha huwa ndika l-Artikoli tal-liġi li skont hu l-appellant seta' jinstab hati tagħhom u b'hekk tiġi segwita l-proċedura rikjesta mil-liġi u eventwalment tingħata sentenza mill-ġdid.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Registratur